

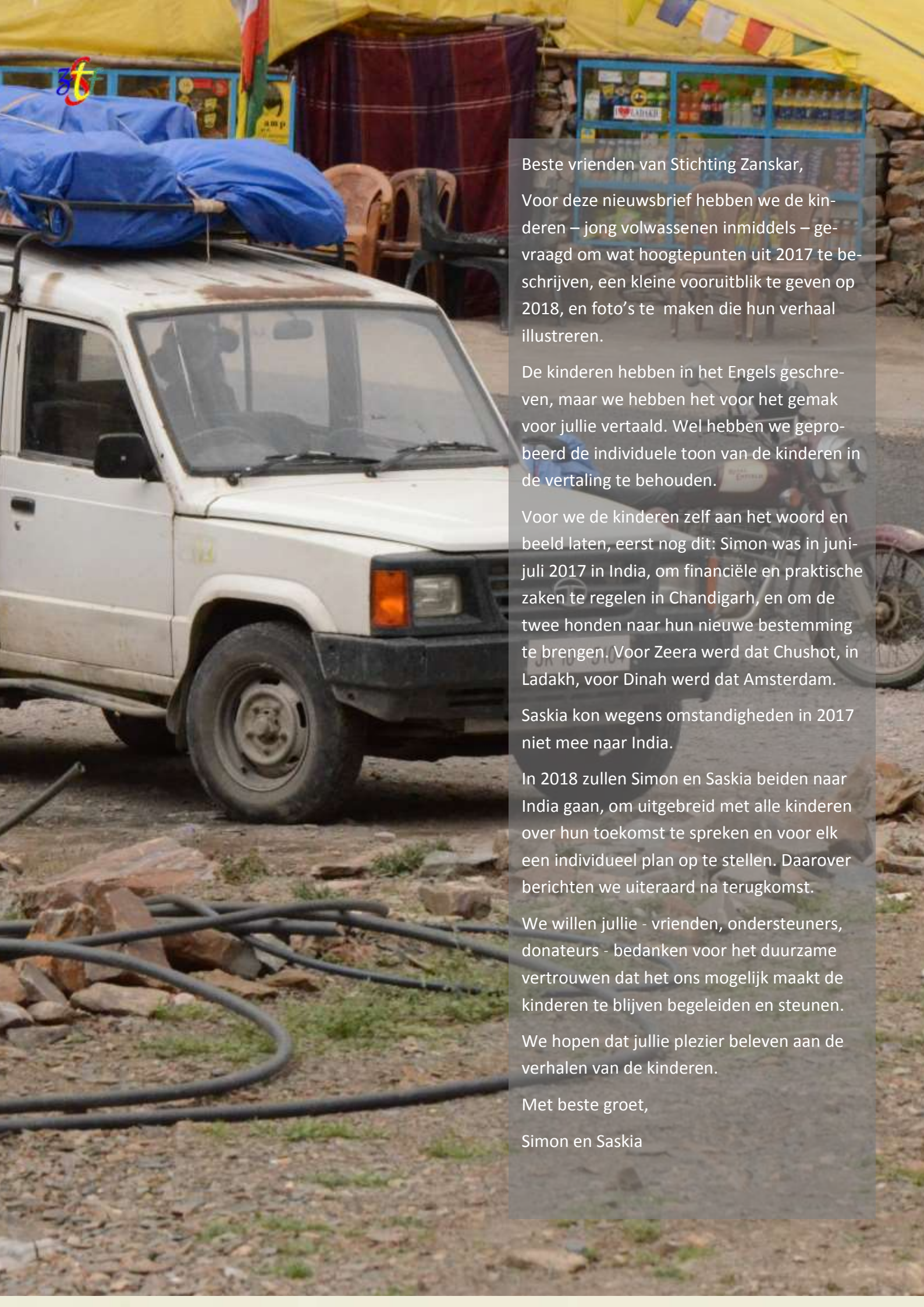
Stichting Zanskar-s Tongde Fonds

Nieuwsbrief 2017 - begin 2018

THE FIVE

INDIAN

form code: Nehru of

Beste vrienden van Stichting Zanskar,

Voor deze nieuwsbrief hebben we de kinderen – jong volwassenen inmiddels – gevraagd om wat hoogtepunten uit 2017 te beschrijven, een kleine vooruitblik te geven op 2018, en foto's te maken die hun verhaal illustreren.

De kinderen hebben in het Engels geschreven, maar we hebben het voor het gemak voor jullie vertaald. Wel hebben we geprobeerd de individuele toon van de kinderen in de vertaling te behouden.

Voor we de kinderen zelf aan het woord en beeld laten, eerst nog dit: Simon was in juni-juli 2017 in India, om financiële en praktische zaken te regelen in Chandigarh, en om de twee honden naar hun nieuwe bestemming te brengen. Voor Zeera werd dat Chushot, in Ladakh, voor Dinah werd dat Amsterdam.

Saskia kon wegens omstandigheden in 2017 niet mee naar India.

In 2018 zullen Simon en Saskia beiden naar India gaan, om uitgebreid met alle kinderen over hun toekomst te spreken en voor elk een individueel plan op te stellen. Daarover berichten we uiteraard na terugkomst.

We willen jullie - vrienden, ondersteuners, donateurs - bedanken voor het duurzame vertrouwen dat het ons mogelijk maakt de kinderen te blijven begeleiden en steunen.

We hopen dat jullie plezier beleven aan de verhalen van de kinderen.

Met beste groet,

Simon en Saskia

Jimmy, 7, 8

Rigzin, 5

LOBZANG, 6

Disket, 4

Inhoudsopgave

Angmo, 10

DOLKAR, 8

GALDEN, 9

Norboo, 10

Gyatso, 10

Wangtak, 10

‘Zoals elk jaar, ben ik ook in 2017 weer naar een volgend jaar bevorderd. Ik ben nu tweedeaars. Volgend jaar doe ik bachelor examens. Dan ben ik klaar met het eerste deel van mijn studie, en daar ben ik blij om. Nadat ik mijn bachelor gehaald heb, wil ik graag doorstuderen om mijn master te halen in *finance and banking*. Ik heb altijd al in het bankwezen willen werken, maar ik moet wel eerst het speciale examen doen om me te kwalificeren voor een baan in die sector. Daar moet ik me dan op voorbereiden via een gerichte cursus.

In 2017 was ik lid van de Ladakhi Studenten Vereniging. Daardoor ben ik socialer geworden en heb ik ook wat management vaardigheden gekregen. Ik deed nog een cursus die ze de universiteit aanbood, gericht op het ontwikkelen van je persoonlijkheid. Daardoor heb ik wat meer zelfvertrouwen gekregen en is mijn vocabulaire vergroot. Binnenkort nemen ze een test

af en als je slaagt krijg je een certificaat.’

[In 2017 werd bekend dat Diskets moeder ernstig ziek is. Ze heeft uitgezaaide kanker die niet behandeld kan worden, ze krijgt chemo om het ziekteproces te vertragen. Omdat chemotherapie in Ladakh niet beschikbaar is, woont Diskets moeder voor de duur van de therapie bij haar dochter in Chandigarh. Disket schrijft in maart 2018:]

‘Wat betreft mijn moeder: het duurt nog vier maanden voor haar chemotherapie is voltooid. Tussen twee chemokuren in zitten twee weken. In die twee weken heeft haar lichaam tijd zich te herstellen voor de volgende ronde. Na elke chemokuur van tien dagen is mijn moeder twee dagen erg ziek.

Ze zegt steeds dat ze graag terug wil naar Ladakh. Ik weet vaak niet wat ik moet doen, ik weet niet wat goed voor haar is. Soms voel ik me erg machteloos.’

2017 was een jaar vol avontuur en nieuwe ervaringen voor mij. Tegen eind mei ging ik van Jammu naar Chandigarh, waar ik examen deed voor mijn eerste jaar van de mastersopleiding; voor de honden zorgde en Simon hielp bij een aantal zware taken. Nadat ik examen had gedaan, kwam Dolkar ook naar Chandigarh.

Toen ik naar Delhi ging om de komst van Simon voor te bereiden, bleef Dolkar in Chandigarh om voor huis en honden te zorgen. Ik ging naar het vliegveld om Simon op te halen. Hij kwam midden in de nacht aan, en de dag daarna namen we een rustdag.

In Chandigarh begonnen we aan het voorbereiden van onze taak: de honden naar Ladakh brengen. Zeera komt bij mijn familie te wonen. Voor we kunnen vertrekken laten we de Tata Sumo nakijken, want de weg is lang en gaat door onherbergzaam gebied, dus de auto moet in orde zijn. Toen alles in orde was, sloten we het huis af en begonnen we, Simon, Dolkar, de twee honden en ik, aan de tocht naar Ladakh. Het was heel spannend soms en we hadden ook veel plezier onderweg. Het ging gesmeerd, maar het was zwaar voor Simon die de hele weg moest rijden. Ik wilde dat ik mijn rijbewijs had, dan had ik ook soms kunnen rijden.

Onderweg werd ook duidelijk dat het beter was

voor Dinah om mee naar Amsterdam te gaan. Dinah is een lieve maar moeilijke hond. Zeera kon zich heel makkelijk aanpassen in Chushot, waar mijn familie woont, maar Dinah had het heel moeilijk. Daarom hebben we Dinah weer mee terug genomen naar Chandigarh. Op de terugweg waren we met Disket, Skitzum, Simon en ik, en Dinah dus ook.

Ik vond het allemaal geweldig, ik hou van reizen.

Na een dagje in Chandigarh ging ik weer terug naar Leh om daar de rest van de zomer door te brengen.

In 2018 hoop ik mijn master filosofie af te ronden, en ook de cursus die ik doe in het Emporium Training Centrum, gericht op toerisme en andere vormen van gastvrijheid. Ik hoop dat ik er veel van opsteek, en dat het mijn kansen op een baan groter maakt. Ik heb het gevoel dat er veel belangrijks te gebeuren staat in 2018, dus ik heb er zin in.'

[Rigzin doet, naast zijn masteropleiding via distant learning, een 6 maanden durende cursus in tourisme, hospitality and aviation, georganiseerd vanuit de Ladakhi Hill Council, de lokale regering van Ladakh, speciaal voor jongeren uit Ladakh en Zanskar.]

11

Lobzang

‘In 2017 deed ik mijn eerste jaar in aan de universiteit. Het studentenleven is belangrijk voor iedere student.

Als je naar de universiteit ge gaat, ben je volwassen en ben je verantwoordelijk voor jezelf. Niemand dwingt je aanwezig te zijn of om beter op te letten of je best te doen. Je bent met meer studenten tijdens colleges en je hoeft geen uniform aan. Op school was een uniform verplicht. Ik denk dat dat goed is, want met een uniform heb je geen onderscheid tussen rijke studenten en arme studenten.

Mijn verwachtingen voor 2018 zijn dat ik hard doorstudeer en betere resultaten ga halen. Ik wil ook werken aan het versterken van mijn zwakke punten en een sterker persoon worden. Ik wil goed mijn best doen en veel leren zodat ik een goed leven tegemoet ga.

In de wintervakantie ging ik naar Dharamsala om bij mijn tante, broer en zus te zijn. Ik was er een week en het was een fijne tijd. Half januari begonnen de colleges weer en was mijn leven weer dat van een gewone student.

In Chandigarh werd het vanaf maart met de dag heter. Op sommige momenten kwam het

kwik tot wel 50 graden Celsius. Eind april moest ik practicum examens doen voor natuurkunde en scheikunde. Ik vind practica leuk, want dan zijn er discussies tussen de studenten en soms is er ook een nieuw apparaat in het lab.

Juni en juli waren spannende maanden en echt anders dan anders. Begin juni begon de reis naar Ladakh met mijn vrienden. We wilden via Srinagar gaan, maar we hoorden dat de situatie daar niet zo tof is door de spanningen tussen de Kashmiri en het Indiase leger. Srinagar was afgesloten en de snelwegen en passen waren geblokkeerd. Dus moesten we via Manali naar Ladakh. Na 2 dagen Manali en 2 dagen Leh ging ik naar Zanskar. Ik hielp mee op de akkers van mijn ouders. Begin juli ging ik weer terug naar Chandigarh, deze keer via Kargil, Srinagar en Jammu. Dat kon nu wel.

Gelukkig werd het weer vanaf eind juli, het begin van het derde semester, wat koeler. Omdat de temperatuur niet meer zo hoog was, speelde ik cricket en volleybal na de colleges wanneer ik daar de kans voor had, en in de vaste vrije periodes op woensdag en donderdag. Ik december hadden we examens ter afsluiting van het derde semester.’

'2017 was een lastig jaar voor mij, omdat ik voor het eerst aan de universiteit studeerde. Het universitaire leven is moeilijk en verwarrend in het begin, niet makkelijk en vriendelijk zoals op school. Het leven op school was zoals in een dorp, alles was eenvoudig, ik kende iedereen, en ik had altijd vrienden om me heen. En dan zit je plotseling in collegezalen, helemaal alleen. De universiteit is net een grote ingewikkelde stad, alles gaat snel, iedereen beconcurrereert elkaar en ik kreeg niet de vanzelfsprekende aandacht die ik op school wel kreeg. Het was een echte beproeving, en er was niemand die me hielp of me gezelschap hield. Dus realiseerde ik me dat ik me moest gaan gedragen als een volwassen man. Er zijn geen extra handen die me overeind houden. En om een of andere reden is het me nog niet gelukt om daar vrienden te maken.

Het belangrijkste van 2017 voor mij is dat ik serieus ben gaan nadenken over mijn toekomst, op een realistische manier, praktisch en serieus. Ik realiseerde me dat ik moet ophouden te denken dat ik een professionele voetballer kan worden. Ik ben niet geselecteerd voor het voetbalteam van de universiteit, hoe zou ik dan profvoetballer kunnen worden? Dus zet ik nu vol in op voetbalcoach, en ga mijn D-licentie halen.

[De Indiase voetbalbond geeft officiële coaching cursussen die beginnen bij niveau D.]

Tijdens de wintervakantie bleef ik in Chandigarh. De kou was op een hoogtepunt, en daarom bleef ik binnen om posters te maken. In januari gaf de Ladakhi Studenten Vereniging een feest ter gelegenheid van Losar [*Ladakhi*

nieuw jaar]. Het was goed georganiseerd: 's avonds was er een lezing van Drukpa Jigwang Rimpoche. Daarna was er een culturele show van de Ladakhi studenten. Na het eten was er een DJ die muziek draaide. Ik deed mee aan een cricketwedstrijd die ze ook nog hadden georganiseerd. En bij het voetballen wonnen wij met ons team voor het tweede jaar op rij. Een topprestatie!

Aan de winter kwam langzaam een einde, de lucht werd warmer, bloemen ontsproten, we moesten de plafondventilatoren weer aanzetten en ik begreep: de lente is begonnen. Elke dag werd het warmer. Vanaf april is het examen seizoen. Overdag volgde ik colleges en 's-avonds trainde ik en speelde voetbal. Zoals gewoonlijk. Toen de examens dichterbij kwamen, reduceerde ik de trainingen en het voetballen, om me op mijn studie te concentreren. De examens begonnen in mei en namen bijna een hele maand in beslag. Het was een uitzonderlijk hete maand, maar de gedachte dat ik na de examens naar Leh zou gaan hield me op de been.

In Leh is het weer zoveel lekkerder dan in Chandigarh. Ik bracht mijn hele zomervakantie door in Ladakh. Ik deed mee aan een voetbaltoernooi in Leh en ik reisde rond. Met een vriend ging ik van Leh naar Hanley* op de motor. Met een van mijn voetbalmaatjes heb ik geraft op de rivier. Ik heb mijn moeder geholpen met haar tentrestaurant in Pang. Ik had, eerlijk gezegd, een heerlijke tijd.

[Jimmy's familie komt oorspronkelijk uit Hanley, aan de Tibetaanse grens]*

Toen ik terugkwam in Chandigarh was het nog

steeds verschrikkelijk heet. Ik ging me aanmelden voor mijn tweede jaar aan de universiteit. Ik probeerde weer in het voetbalteam te komen. In de eerste ronde werd ik geselecteerd, maar in de laatste ronde viel ik toch af. Dat was een enorme teleurstelling. Maar ik gaf niet op en ging verder voetballen met mijn Ladakhi team.

Voor een voetbaltoernooi georganiseerd door de Ladakhi studenten vereniging ging ik naar Jammu. Ik doe al 4 jaar mee aan dit toernooi, maar dit jaar ging ik voor het eerst met een eigen team, Siachen FC. We speelden goed en versloegen sterke teams waardoor we in de finale kwamen. Maar in de finale verloren we van Dzawo 11.

In december was het examen voor het derde semester en deed ik mijn herkansing voor sociologie, dat ik in het eerste semester gemist had wegens ziekte. Thuis maakten we een kerstboom.

Na kerstmis ging ik naar Delhi voor een toernooi. In de finale verloren we weer van Dzawo 11. Maar deze keer verloren we door penalty's, dus dat was een verbetering van onze positie. Ik heb er wel vertrouwen in dat we ze een keer verslaan, in Delhi, in Jammu of in Leh.'

over. De anderen zijn na het eerste jaar afgehaakt. We hebben nog steeds contact met elkaar via social media.

De reis naar Ladakh met de twee honden was nogal een avontuur. Dat hadden we nog nooit eerder gedaan. Ik hoop dat ik nog eens zo'n avontuur meemaak.

Een van mijn beste herinneringen van 2017 is dat ik erbij was toen de Dalai Lama in Zanskar een ceremonie hield. Hij sprak over religieuze harmonie in Zanskar. Aanleiding hiervoor waren de spanningen tussen de boeddhistische en de islamitische gemeenschap. Hij zei dat het belangrijk is om vriendelijk met elkaar om te gaan.

Thuis heb ik mijn moeder geholpen bij het werk op het veld. Elke ochtend stond ik vroeg op om de dieren te voeren en water te geven en ze naar buiten te laten. Op het veld wieden ik het onkruid. Het was fijn, zo samen met mijn moeder werken en van haar leren.

Omdat ik boeddhist ben bezocht ik ook een aantal kloosters, zoals Karsha, sTongde en Sani. Tijdens de zomer zijn er altijd speciale festivals in deze kloosters.

In Jammu is er een afdeling van de Ladakhi Studenten Vereniging. Die organiseren elk jaar allerlei activiteiten zoals sport, culturele shows en talentenjachten. Ik maak deel uit van het volleybalteam met Zanskari. Ook hier heb ik nieuwe vrienden gemaakt. Altijd als er sportactiviteiten zijn word ik uitgenodigd om mee te doen want ik ben altijd actief en enthousiast. Ik hou van sporten.'

dol kar

'2017 was een mooi jaar met hoogtepunten maar ook dieptepunten. Het leven is een reis vol herinneringen. College is een van mijn favoriete bestemmingen want ik ontmoet er mensen uit allerlei verschillende dorpen in Ladakh en Zanskar. In het begin was het moeilijk voor me om contact te maken, maar nu heb ik het gevoel dat we vrienden voor het leven zijn geworden. We waren met ongeveer 10 meisjes, en nu zijn er nog 7

'Van januari tot half mei was ik in Jammu. Ik bereidde me voor op een baan bij de overheid, als ambtenaar in ongeacht welke sector. Op 10 mei deed ik examen voor de positie van junior budget medewerker. Dat examen werd ongeldig verklaard omdat ze ontdekt hadden dat sommige sollicitanten geld hadden geboden voor de baan. Dat was dus pech hebben voor mij: het enige examen waar ik aan deel kon nemen was ongeldig. Tegelijk was ik bezig met mijn herexamens voor mijn leraarsbevoegdheid. Uiteindelijk ging dat goed en nu heb ik een MA en een B-Ed.

Na de examens ging ik naar huis om wat tijd door te brengen met mijn familie. Ik hielp met de aanbouw, van twee nieuwe kamers. Ik maakte de 'mud-bricks' (kleistenen) en bracht ze naar het huis.

Begin juli ging ik naar Leh om een aantal trekkings te doen. Drie keer maakte ik de tocht naar de Nubra vallei, een keer de Markha vallei en tenslotte de Zanskar trek.

In september ging ik weer naar huis, naar Pishu, en bleef daar ongeveer 6 weken. Daarna ging ik naar Leh.

Eind oktober ben ik naar Dharamsala gegaan om een monnik uit sTongde bij te staan die geopereerd moest worden aan zijn rechterschouder. De monnik lag bijna een week in het ziekenhuis en moest toen nog een maand lang verzorgd worden. Ik bleef bij hem tot eind november. Hij was volledig hersteld en ging terug naar Zanskar. Ik ging terug naar Jammu.

Ik begon opnieuw met *online coaching* en me voor te bereiden op de examens voor een baan. Ik heb nu 1 examen gedaan voor een baan bij de centrale overheid. Hopelijk steekt

niemand nu een spaak in het wiel. Ik heb een goed gevoel over dit examen.

Ik heb ook een formulier ingevuld om in aanmerking te kunnen komen voor een betrekking als leraar in Kargil. Het examen daarvoor moet nog worden aangekondigd. Voor een andere positie, als accounts assistent in Kargil, wordt ook nog een examen gehouden. Ik ga gewoon door zonder de moed te verliezen.'

[In India moet je eerst een kwalificerend examen doen voor je op een baan kunt/mag solliciteren. Zo'n examen is als het ware de eerste ronde in elke formele sollicitatieprocedure.]

GALDEN

Gyatsok

Gyatsok is nog steeds berggids, en doet het goed. Hij heeft het naar zijn zin en bouwt aan een stabiele basis.

een van haar twee kinderen (haar andere zoon is bij zijn vader) bij familie in Kargil. Wij hebben Angmo voorgesteld een plan te maken om haar opleiding verder af te ronden, met de intentie om op basis van dat plan te bespreken of en hoe wij haar nog zouden kunnen ondersteunen. Helaas is het contact snel weer verwaterd. We hopen haar te bezoeken tijdens ons verblijf in India in 2018.

Wangtak

Wangtak studeert in Delhi, met als hoofdvak sociologie. Hij is een zelfstandige jonge man met grote interesse in politieke en maatschappelijke vraagstukken. In de zomers werkt hij voor een Amerikaanse ngo die zich richt op gezondheidszorg in Zanskar en andere afgelegen gebieden. Hij organiseert hun verblijf en treedt op als vertaler.

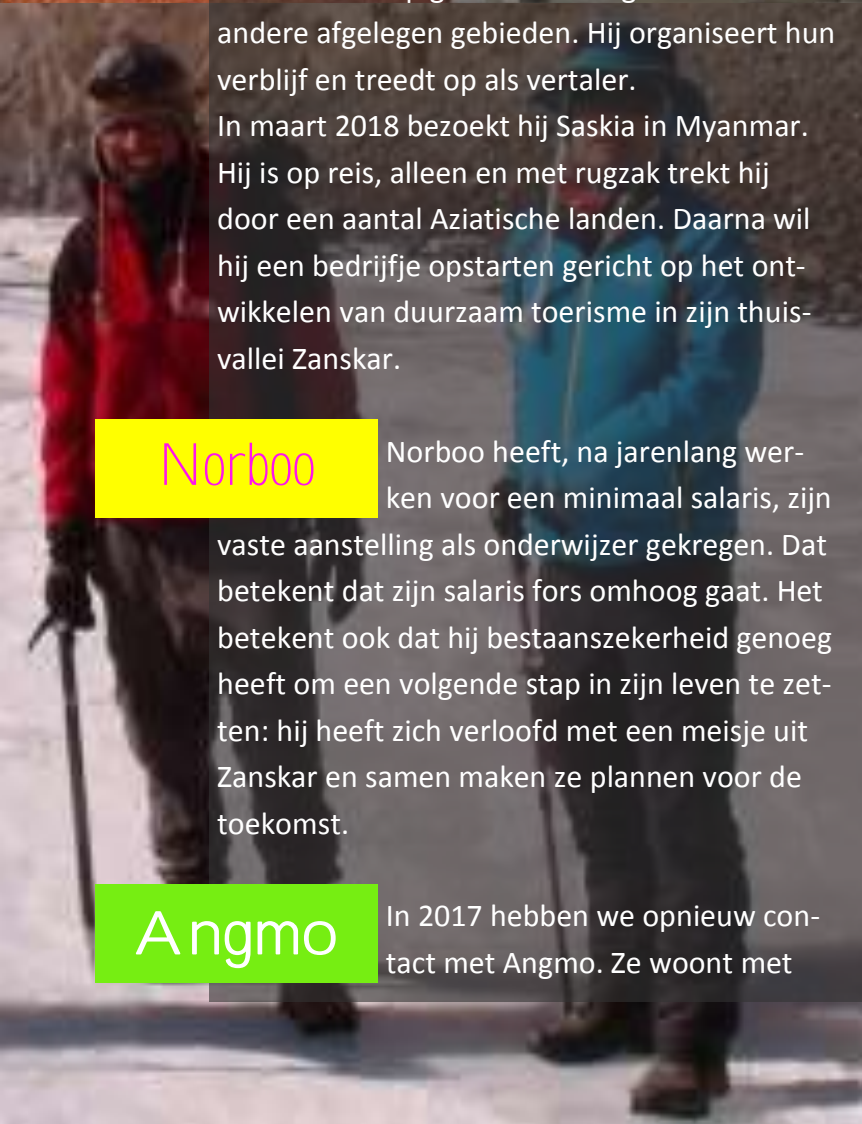
In maart 2018 bezoekt hij Saskia in Myanmar. Hij is op reis, alleen en met rugzak trekt hij door een aantal Aziatische landen. Daarna wil hij een bedrijfje opstarten gericht op het ontwikkelen van duurzaam toerisme in zijn thuisvallei Zanskar.

Norboo

Norboo heeft, na jarenlang werken voor een minimaal salaris, zijn vaste aanstelling als onderwijzer gekregen. Dat betekent dat zijn salaris fors omhoog gaat. Het betekent ook dat hij bestaanszekerheid genoeg heeft om een volgende stap in zijn leven te zetten: hij heeft zich verloofd met een meisje uit Zanskar en samen maken ze plannen voor de toekomst.

Angmo

In 2017 hebben we opnieuw contact met Angmo. Ze woont met

Wangtak

Angmo

Norboo

Gyatsok

Colofon

Teksten:

Disket, Jimmy, Lobzang, Dolkar, Rigzin, Galden.

Tekst inleiding & pagina 10:

Saskia Kunst.

Colofon:

Simon Schagen.

Redactie:

Saskia Kunst & Simon Schagen.

Vertalingen:

Saskia Kunst.

Ontwerp & opmaak nieuwsbrief:

Simon Schagen;

foto voorpagina:

Jimmy (Jigmet Tsetan);

foto achterpagina:

Disket Chodon;

foto's bestuursleden:

bestuursleden.

Foto's:

Disket, Jimmy, Lobzang, Rigzin, Galden, Dolkar, e.a.,

Simon & Saskia.

Gebruikte lettertypen:

Calibri

Calibri Light

Wide Latin

Ravi

Copperplate Gothic

Gils Sans ultra Bold

Goudy Stout

Impact

Broadway

Algerian

Matura Mt Script

Harlow Solid I tallc

Gigi

Kristen ITC

Stichting Zanskar-sTongde Fonds
Plataanstraat 4
5271 JK Sint Michielsgestel

e-mail: info@stichtingzanskar.nl
telefoonnummer: 073 5514008

Rabobank NL98RABO0106906259
KvK 17112180
ANBI 52943
RSIN 807617003

Onder voorbehoud van fouten.

Saskia Kunst

Simon Schagen

vrijwilligers

oprichters

Myra de Rooij

Gerda Kunst

Rianda van der Kooij

Marijke Koggel

Hans-Georg van Dierp

bestuur